

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 2To/27/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3521010423
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 05. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Dunčko
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3521010423.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Dunčka a sudcov JUDr. Michala Antalu a JUDr. Jozefa Janíka na verejnom zasadnutí konanom dňa 18. mája 2023 prejednal odvolanie prokurátorky Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom v trestnej veci obžalovaného N. S., nar. XX.XX.XXXX v T., Česká republika, trvale bytom K. - E., U sv. A. XXX, Česká republika, ktoré podala proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 2T/27/2021 zo dňa 07.12.2022 a jednomyseľne takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. sa odvolanie prokurátorky zamieta, pretože nie je dôvodné.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 2T/27/2021 zo dňa 07.12.2022 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) bol N. S. podľa § 285 písm. a) Tr. por. oslobodený spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom pod sp. zn. Pv 151/21/3304 zo dňa 15.11.2021, a to:

· pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a), b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a) a § 139 ods. 1 písm. b) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 04.03.2021 v obci K., časť E. v Českej republike nútil poškodenú B. E., s ktorou sa intímne stretával od septembra roku 2020, pričom od februára roku 2021 vedel o tom, že je tehotná, aby nepodstúpila prerušenie tehotenstva a vyhrážal sa jej, že ak tak urobí, tak zabije ju aj jej deti, obesí ich na strome ako mačky, pri tom jej vulgárne nadával, fackal ju, trhal vlasy a päšťami ju bil po celom tele a pri tom držal v ruke pod krkom poškodenej lovecký nôž,

· pre zločin obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1, ods. 2 písm. a), d) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. b) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

koncom februára 2021 v C. č. XXX v prístavbe - šope za tu stojacim rodinným domom znemožnil poškodenú B. E., ktorá bola v tom čase jeho milenka a s ktorou sa intímne stretával od septembra roku 2020, pričom od februára roku 2021 vedel o tom, že je tehotná, opustiť túto nehnuteľnosť a proti jej vôli ju tam držal minimálne od 21.00 hod. do 04.00 hod. nasledujúceho dňa napriek tomu, že ho poškodená žiadala, aby ju pustil preč, pričom ju bil a fackal a vyhrážal sa jej tam, že ju zabije, že vykrváca ak zistí, že to dieťa nie je jeho, pričom jej pri tom pred jej tvárou mával nožom,

· a pre prečin nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. a), b) Tr. zák. a prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

od septembra 2020 do 06.03.2021 v obci C., v obci K., časť E. v Českej republike a aj na iných miestach nútil poškodenú B. E., ktorá bola v tom čase jeho milenka a s ktorou sa intímne stretával od septembra

roku 2020, pričom od februára roku 2021 vedel o tom, že je tehotná, aby sa s ním stretávala, aby robila, čo on chce, vo všetkom ju kontroloval, pri návšteve lekára s ním musela telefonovať, aby počul, čo sa tam deje, kontroloval jej auto, či ho má večer zaparkované pred domom v C. a ak nie, tak jej v noci volal, že kde a s kým sa nachádza, pri stretnutiach ju denne fackal, bil, vulgárne jej nadával a 2 až 3 krát týždenne sa jej vyhrážal zabitím, čakával ju pred domom, kde poškodenej ukazoval nôž, aby si ho zapamätala, že jej ním podreže krk, ale najskôr zabije jej deti, vyhrážal sa jej, že ju podreže a aj jej deti a vykrvácajú ako mačky alebo, že ich obesí ako mačky a týmito konaniami je spôsobil drobné poranenia na rôznych častiach tela a obmedzoval ju v bežnom spôsobe života a vyvolal v nej strach o jej bezpečie a bezpečie jej rodiny,

pretože nebolo dokázané, že sa stali skutky, pre ktoré je obžalovaný stíhaný.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote prokurátorka odvolanie, zahŕňiac ho do zápisnice o hlavnom pojednávaní ihneď po jeho vyhlásení v neprospech obžalovaného.

V jeho písomných dôvodoch uviedla, že súd prvého stupňa nesprávne vyhodnotil skutkový stav veci, pretože spáchanie stíhanej trestnej činnosti bolo dostatočne preukázané vykonaným dokazovaním v priebehu hlavného pojednávania. Uviedla, že poškodená B. E. od počiatku obžalovaného priamo usvedčovala a jej výpoveď možno vyhodnotiť ako vierohodnú aj napriek tomu, že nedokázala uviesť všetky detaily časových súvislostí, na ktoré bola dopytovaná. Hoci znalkyňa PhDr. Z. E. nezistila u poškodenej posttraumatickú poruchu (posttraumu) a uvádzala iba adaptačnú poruchu, poškodená bola v marci 2021 hospitalizovaná práve s diagnózou posttraumatickej stresovej poruchy. Ďalej poukázala na to, že obžalovaná osoba má (na rozdiel od svedkov) aj legálnu možnosť pri svojich výpovediach klamať, zamlčovať rôzne skutočnosti, či si ich vymýšľať. Naopak svedkovia sú zo zákona povinní pod hrozbou trestného stíhania pre trestný čin krivej výpovede a krivej prísahy vypovedať úplnú pravdu a nič nezamlčovať, a aj s ohľadom na túto skutočnosť treba pristupovať k hodnoteniu vierohodnosti výpovedí jednotlivých osôb. Ďalej poukázala na závery zo znaleckého psychiatrického vyšetrenia obžalovaného, u ktorého bola zistená zmiešaná porucha osobnosti. Taktiež má za to, že obavy a strach z budúceho správania obžalovaného sa u poškodenej po incidente zo dňa 04.03.2021 zjavne vystupňovali. Súd prvého stupňa sa ale s dôkazmi vykonanými na hlavnom pojednávaní nevyssporiadal v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por., keď ich nesprávne vyhodnotil, nevyssporiadal sa so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, v dôsledku čoho nesprávne rozhodol a vec nesprávne právne posúdil. Navrhla, aby odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por. napadnutý rozsudok zrušil a aby podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie.

K odvolaniu prokurátorky sa písomne vyjadril obžalovaný prostredníctvom obhajcu. Uviedol nasledovné (doslovné znenie vyjadrenia):

V odôvodnení odvolania prokurátorka uvádza skresľujúce skutkové zistenia. V prvom rade znalcom z odboru psychológia PhDr. E. v ZP č. 08/21 bolo preukázané, že poškodená má čiastočne oslabenú spôsobilosť vnímať objektívnu realitu, pamäťové funkcie nesú významné známky oslabenia, krátkodobá pamäť nie je dostatočne spoľahlivá, produkcia typu konfabulácie je prítomná, je prítomná motivácia prezentovať sa v lepšom svetle, s hysterickými črtami. Aj ostatné závery znalca vyvracajú tvrdenia prokurátorky, že výpoveď poškodenej možno vyhodnotiť ako vierohodnú.. Úvahy prokurátorky na druhej strane odôvodnenia nie sú podložené dôkazmi v súdnom spise, ale len vysvetlením možných dôvodov, prečo bola dôkazná situácia na strane obžaloby taká chabá. Je evidentné, že poškodená až do ich rozchodu aktívne obžalovaného vyhľadávala, chodila za ním bez strachu. V čase, keď zistila, že je s ním tehotná, dostala strach, ako situáciu vysvetlí manželovi a svojej rodine, najmä sestre. Veľmi jej záležalo na mienke okolia. Vzhľadom na svoju psychickú povahovú črtu - prezentácia svojej osoby v lepšom svetle, v kombinácii s teatrálnym správaním a sklonomi ku konfabulácii až vedomému klamstvu - vymyslela si násilie a vyhrážky zo strany obžalovaného, aby vyvolala súcit u vlastného manžela. Na základe jeho postoja k veci potom následne podala trestné oznámenie, čím sama pred sebou ospravedlnila svoju neveru, keď sa vykreslila ako obeť násillia. Avšak jej správanie sa počas doby, kedy malo dochádzať k opakovanému páchaniu násillia a vyhrážkam zo strany obžalovaného nebola na nej badať žiadna posttraumatická stresová porucha, ani iná zmena správania. Je pravdepodobné, že poškodená pôvodne nedomyslela následky svojho konania pri podávaní trestného oznámenia, bola vedená snahou ukázať sa v lepšom svetle pred sebou a svojim manželom a svokrou. S odstupom času sa u nej vypracoval aj vplyvom významného oslabenia jej pamäťových funkcií a pod vplyvom konfabulácií príbeh, ktorý prezentovala pred súdom. Napokon, túto verziu podporuje aj sama prokurátorka, ktorá

na str. 3 v druhom odseku uvádza, že poškodená čakala s trestným oznámením na príchod manžela. Tvrdenia prokurátorky, že „obavy, strach z budúceho správania sa obžalovaného sa po incidente zo dňa 04.03.2021 u poškodenej zjavne vystupňovali“ nie sú ničím iným len nepodloženými špekuláciami. Je evidentné, že to bola najmä poškodená, ktorá až do rozchodu milencov aktívne vyhľadávala obžalovaného, z čoho nemôže byť zjavné, že strach a obavy sa u nej vystupňovali. Strach a obavy pramenili výlučne z obavy z reakcie manžela a najbližšieho okolia, ktorého dlhodobo podvádzala s následkom v podobe tehotenstva.

Žiadny priamy, resp. nepriamy dôkaz nepodporoval tie jej tvrdenia, ktoré boli v rozpore s tvrdením obžalovaného. Naopak, všetky dôkazy svedčili skôr v neprospech pravdivosti tvrdení poškodenej. Jediný dôkaz proti obžalovanému produkovala sestra poškodenej, ktorá však do vyšetrovania vstúpila so značným odstupom od začiatku trestného konania. Jej výpoveď smerovala len k usvedčeniu zo zločinu vydierania, túto považujem za tendenčnú, vnútorne rozpornú a nelogickú, skutkovú situáciu vykreslila v snahe pomôcť svojej sestre, ku ktorej má silný súrodenecký vzťah a zdá sa z jej výpovedí, že pociťuje aj silnú potrebu chrániť poškodenú pred negatívami vonkajšieho sveta. Jej opis správania poškodenej v jeseni 2020, rozsah zranení v roku 2020 a pod. tomuto nasvedčujú.

Prokurátorka pravdivosť a vierohodnosť výpovede poškodenej celkom nekriticky vyvodzuje aj zo zákonnej povinnosti svedka vypovedať pravdu a zo zákonného práva obžalovaného klamať.

Sudca Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom sa veľmi obsiahlo zaoberal hodnotením dôkazov. Starostlivo posudzoval jednak výpovede svedkov a obvineného, a tieto porovnával vzájomne a so závermi znalcov, ako aj s listinnými dôkazmi. V odvolaní prokurátorka neuviedla ani jeden konkrétny záver sudcu, ktorý by napádala svojou argumentáciou. Všeobecne vykreslila príbeh podľa svojich predstáv, tento však nepodložila dôkazmi a ich kritickým posúdením. Preto vyhodnocujem ňou podané odvolanie ako nedôvodné a navrhujem, aby odvolací súd odvolanie okresnej prokurátorky podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní:

- prítomná prokurátorka krajskej prokuratúry sa v celom rozsahu pridriavala písomne podaného odvolania podriadenej prokurátorky, ako aj konečného návrhu v ňom uvedeného,
- obžalovaný sa v celom rozsahu pridriavoval konečného návrhu, ktorý uviedol jeho obhajca v písomnom vyjadrení, ktoré bolo na verejnom zasadnutí doslovne prečítané.

Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací podľa § 317 ods. 1 Tr. por. na verejnom zasadnutí preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť celého oslobodzujúceho výroku napadnutého rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, a takto dospel k záveru, že odvolanie prokurátorky nie je dôvodné.

Pokiaľ ide o procesný postup súdu prvého stupňa, v tomto smere nebola v odvolaní vytkaná žiadna chyba a odvolací súd sám nezistil také chyby, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Prokurátorka v dôvodoch odvolania namietala len nesprávnosť postupu súdu prvého stupňa pri hodnotení vykonaných dôkazov, v čom videla pochybenia v zmysle § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por.

Odvolací súd po splnení prieskumnej povinnosti zistil, že súd prvého stupňa vykonal na hlavnom pojednávaní všetky dostupné a potrebné dôkazy (celkovo išlo o veľmi rozsiahle dokazovanie) na objasnenie skutkového stavu veci, ktoré mu umožnili vo veci (spravodlivo) rozhodnúť v súlade s § 2 ods. 10 Tr. por. Napokon všetky tieto dôkazy súd prvého stupňa správne vyhodnotil jednotlivo, ako aj v ich súhrne tak, ako mu to ukladá ustanovenie § 2 ods. 12 Tr. por.

Ďalej odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku v súlade s ustanovením § 168 ods. 1 Tr. por. uviedol všetky skutočnosti, ktoré vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení dôkazov, najmä tých, ktoré si vzájomne odporovali. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, ako sa súd prvého stupňa vyrovnal s obhajobou obžalovaného a prečo rozhodol v jeho prospech.

Na základe vykonaného dokazovania súdom prvého stupňa dospel aj odvolací súd k záveru, že vykonané dôkazy bez akýchkoľvek pochybností nepreukazujú, že sa stali skutky, pre ktoré je obžalovaný stíhaný - § 285 písm. a) Tr. por.

Na preukázanie viny obžalovaného musí súhrn priamych a nepriamych dôkazov tvoriť logickú, ničím nenarušovanú sústavu navzájom sa dopĺňajúcich dôkazov, ktorá vo svojom celku nielen spoľahlivo preukazuje všetky okolnosti obžalobného skutku a usvedčuje z jeho spáchania obžalovaného, ale súčasne vylučuje možnosť akéhokoľvek iného možného záveru. Výrok o vine môže byť založený len na tých dôkazoch, ktoré celkom vylučujú pochybnosť, že sa stal skutok, ktorý je predmetom trestného stíhania.

Súd prvého stupňa správne zistil, že v rámci vykonaného dokazovania sa vytvorili dve skupiny dôkazov, ktoré sa navzájom vylučovali.

Išlo o dôkazy v prospech obžalovaného, medzi ktoré patrí najmä výpoveď samotného obžalovaného, ako aj výpovede svedkov N. S. st., M. S., N. S., T. T., Z. N., A. T., N. E., Z. U., A. C. a K. A., ako aj znalecké posudky znalkyň PhDr. Z. E. a MUDr. Z. X..

Na druhej strane išlo o dôkazy v jeho neprospech, medzi ktoré patrili najmä výpovede poškodenej a svedkov S. E. a A. S., ktorí svedkovia ale neboli priamymi svedkami stíhaných skutkov.

Správne súd prvého stupňa na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospel aj k záveru, že stíhané skutky sa mali stať „bez svedkov“, a preto rovnako správne podrobne vyhodnocoval výpoveď poškodenej s inými vykonanými dôkazmi. Pri hodnotení výpovedí vypočutých svedkov správne súd prvého stupňa napokon prihliadol aj k tomu, že vzťahy medzi svedkami N. S. st. (otcom obžalovaného) a S. E. (manželom poškodenej) boli z minulosti „poznačené“ v negatívnom smere.

Medzi najvýznamnejšie dôkazy v prospech obžalovaného patrili spomenuté znalecké posudky znalkyň PhDr. Z. E. a MUDr. Z. X.. Totiž znalkyňa PhDr. Z. E. u poškodenej zistila prítomnosť konfabulácie, ako nevedomé, mimovoľného dopĺňania medzier v pamäti nepravými spomienkami. Taktiež znalkyňa MUDr. Z. X. u poškodenej zistila schopnosť dopĺňať emočné udalosti, teda tendenciu skresľovať udalosti, keď poškodená zdôrazňuje vlastné utrpenie a niektoré udalosti, ak sa stali, videla dramatickejšie. Ostatne na určité rozpory vo výpovediach poškodenej s inými vykonanými dôkazmi „poukázal“ v odôvodnení napadnutého rozsudku aj súd prvého stupňa.

Aj odvolací súd tak dospel k záveru, že existujú dôvodné pochybnosti, či poškodenou popisovaný priebeh udalostí, ktoré sa v obžalobe dávali obžalovanému za vinu, neboli z jej strany prehnane zdramatizované, s cieľom ukázať sa v lepšom svetle. Prítomnosť konfabulácií u poškodenej potom skutočne zakladá existenciu rozumných pochybností o tom, či správanie obžalovaného dosiahlo takú intenzitu, akú popisovala poškodená, a v konečnom dôsledku či je jej výpoveď vierohodná, keď nebola dostatočne podporená inými vykonanými dôkazmi (naviac ostatné vykonané dôkazy svedčiace v neprospech obžalovaného boli nedostatočné pre uznanie jeho viny).

Pokiaľ ide o odvoláciu námietku prokurátorky, že pri hodnotení vierohodnosti výpovedí jednotlivých osôb treba zvažovať ich procesné postavenie (že obžalovaná osoba môže aj klamať a svedok je zo zákona povinný pod hrozbou trestného stíhania vypovedať úplnú pravdu), s touto sa odvolací súd nestotožnil. Samotná skutočnosť, že svedok je povinný vypovedať pravdu, ešte neznamená, že ju vždy aj vypovie. Samotná hrozba trestného stíhania nemusí byť vždy dostatočný motivačný (aj odstrašujúci) faktor pre pravdivú výpoveď svedka. Ak by táto námietka prokurátorky mala byť aj dôvodná, napokon by úplne stratila svoje opodstatnenie základná zásada trestného konania spočívajúca vo voľnom hodnotení dôkazov (§ 2 ods. 12 Tr. por.), ktorej „základ“ spočíva aj v tom, že žiadnemu dôkazu sa nepriznáva a priori osobitný význam. Teda námietka prokurátorky, že „svedkovi treba vždy uveriť, lebo hovorí pravdu“, je preto absolútne neudržateľná.

Odvolací súd preto sumarizuje, že súd prvého stupňa sa v odôvodnení napadnutého rozsudku riadne vysporiadal so všetkými dôkazmi a okolnosťami významnými pre svoje rozhodnutie, ktoré podrobne, logicky, presvedčivo a najmä vyčerpávajúco odôvodnil.

Z pohľadu vyššie uvedeného poukazuje odvolací súd aj na základnú zásadu trestného konania in dubio pro reo, t.j. v pochybnostiach v prospech obvineného (§ 2 ods. 4 Tr. por.). Použitie tejto zásady prichádza do úvahy vtedy, ak pochybnosti, ktoré vznikli o dokazovanej skutočnosti, trvajú aj po vykonaní a zhodnotení všetkých dostupných dôkazov, ktoré môžu reálne prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu danej veci, v rozsahu nevyhnutnom na objektívne, stavu veci a zákonu zodpovedajúce spravodlivé rozhodnutie. V prejednávanej veci súd prvého stupňa postupoval súladne aj z pohľadu takejto zásady, pretože nebola vylúčená možnosť iného záveru, ako o vine obžalovaného.

Možno síce pripustiť, že vo vzťahu obžalovaného s poškodenou sa vyskytli viaceré konflikty, hádky, použitie vulgárnych slov, teda že ich vzťah by bolo možné charakterizovať ako „taliansky“ (emotívny), avšak len takéto zistenia nemohli pre existenciu dôvodných pochybností viesť k záveru o vine obžalovaného pre skutky uvedené v obžalobe.

Z takto rozvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že napadnutý rozsudok je vecne správny a zákonný, a preto odvolanie prokurátorky ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.